

ข้อบังคับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

ฉบับที่ ๑๗

ว่าด้วย โครงการพัฒนาสวัสดิการชาวบ้าน

เพื่อให้การส่งเสริมสนับสนุนการจัดสวัสดิการชาวบ้านเกิดผลรูปธรรมสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๐ (๖) แห่งพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. ๒๕๔๓ คณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน จึงออกข้อบังคับว่าด้วยโครงการพัฒนาสวัสดิการชาวบ้านไว้ ดังนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ว่าด้วยโครงการพัฒนาสวัสดิการชาวบ้าน”

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ในข้อบังคับนี้

“สวัสดิการชาวบ้าน” หมายความว่า การสร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคงของคนในชุมชนเมืองหรือชนบท เป็นระบบการช่วยเหลือเกื้อกูลกันของชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่น ในรูปแบบและวิธีการต่าง ๆ ที่หลากหลาย ซึ่งหมายถึงทุกอย่างที่ทำให้คนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งในรูปของสิ่งของ เงินทุน น้ำใจ การช่วยเหลือเกื้อกูลที่เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย

“โครงการ” หมายความว่า โครงการพัฒนาสวัสดิการชาวบ้าน

“กองทุนสวัสดิการชาวบ้าน” หมายความว่า กองทุนสวัสดิการชาวบ้านที่จัดตั้งและดำเนินการโดยชาวบ้านในแต่ละแห่ง เป็นกองทุนของชาวบ้านเองเพื่อจัดสวัสดิการชุมชนและความมั่นคงในชีวิตให้แก่สมาชิก ซึ่งอาจใช้ชื่อว่า กองทุนสวัสดิการชาวบ้านหรือไม่ก็ได้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการโครงการพัฒนาสวัสดิการชาวบ้าน

“กรรมการ” หมายความว่า กรรมการโครงการพัฒนาสวัสดิการชาวบ้าน

“ที่ปรึกษา” หมายความว่า ที่ปรึกษาคณะกรรมการโครงการพัฒนาสวัสดิการชาวบ้าน

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการพัฒนากองทุนสวัสดิการชาวบ้าน

“สมาชิกโครงการ” หมายความว่า กองทุนสวัสดิการชาวบ้านที่เป็นสมาชิกของโครงการพัฒนาสวัสดิการชาวบ้าน

“สมาชิกกองทุน” หมายความว่า สมาชิกกองทุนสวัสดิการชาวบ้าน

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะอนุกรรมการประสานสนับสนุนการพัฒนาสวัสดิการชาวบ้าน ซึ่งเป็นคณะกรรมการระดับภาค และคณะกรรมการระดับจังหวัด

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

“คณะกรรมการสถาบัน” หมายความว่า คณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

หมวด ๒

โครงการพัฒนาสวัสดิการชาวบ้าน

ข้อ ๔ ให้จัดตั้งโครงการพัฒนาสวัสดิการชาวบ้านในสถาบัน โดยมีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

(๑) เพื่อเป็นกลไกการประสานสนับสนุนการจัดสวัสดิการชาวบ้าน ให้เป็นโครงสร้างระบบสวัสดิการของชุมชนท้องถิ่นที่ชุมชนเป็นเจ้าของการพัฒนา ขยายผลให้กว้างขวางและพัฒนาเป็นนโยบายของประเทศ

(๒) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งและพัฒนากองทุนสวัสดิการชาวบ้านที่ชาวบ้าน และองค์กรปกครองท้องถิ่นร่วมกันดำเนินการโดยชาวบ้านมีบทบาทสำคัญ และเชื่อมโยงกับระบบของหน่วยงานต่าง ๆ

(๓) อนุรักษ์เผยแพร่การสร้างสำนึกของชาวบ้านในการตระหนักรู้และพึ่งตนเอง ผ่านกระบวนการจัดสวัสดิการชาวบ้าน

(๔) ให้การสนับสนุนทางการเงินเพื่อการจัดสวัสดิการแก่กองทุนสวัสดิการชาวบ้านที่เป็นสมาชิกโครงการในส่วนที่เกินความสามารถของกองทุนสวัสดิการชาวบ้าน

(๕) สนับสนุนการเรียนรู้ และการจัดความรู้ เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการชาวบ้านที่เชื่อมโยงกับระบบสวัสดิการ ภาครัฐและอื่น ๆ

ข้อ ๕ ให้คณะกรรมการสถาบันแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า คณะกรรมการโครงการพัฒนาสวัสดิการชาวบ้าน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ เป็นประธาน กรรมการประกอบด้วยผู้แทนกองทุนสวัสดิการชาวบ้านจำนวนไม่เกินสิบสี่คน ผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้แทนสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ผู้แทนกรมการพัฒนาชุมชน และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสองคน และให้ประธานเป็นผู้แต่งตั้งเลขานุการ

คณะกรรมการอาจพิจารณาแต่งตั้งที่ปรึกษาคณะกรรมการก็ได้

ข้อ ๖ ที่ปรึกษาและกรรมการในส่วนของผู้แทนกองทุนสวัสดิการชาวบ้านและผู้ทรงคุณวุฒิ มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละ ๒ ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งอีกได้

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งมาแทนอยู่ในวาระ เท่ากับเวลาที่เหลืออยู่ของกรรมการที่ได้แต่งตั้งแล้ว

เมื่อครบกำหนดวาระตามวรรคหนึ่ง หากยังไม่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาใหม่ ให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะกรรมการชุดใหม่จะเข้ารับหน้าที่

ข้อ ๗ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ประสานความร่วมมือกับภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและต่างประเทศ ในการพัฒนานโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง และองค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสวัสดิการชาวบ้าน

(๒) จัดหางบประมาณสนับสนุนโครงการและบริหารจัดการให้บรรลุวัตถุประสงค์

(๓) อนุมัติแผนการเงินและแผนการดำเนินงานของโครงการ

(๔) แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่ง ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(๕) กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการเกี่ยวกับ

(ก) การดำเนินงานของคณะอนุกรรมการประสานสนับสนุนการพัฒนากองทุนสวัสดิการชาวบ้าน

(ข) การเป็นสมาชิกโครงการ และสิทธิหน้าที่ของสมาชิกโครงการ

(ค) การสนับสนุนการสร้างเสริมเข้มแข็งแก่สมาชิกโครงการ

(ง) การสนับสนุนทางการเงินแก่สมาชิกโครงการ

(จ) การประชุมใหญ่ประจำปีของผู้แทนกองทุนสวัสดิการชาวบ้าน

(ฉ) หลักเกณฑ์อื่น ๆ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนสวัสดิการชาวบ้าน

(๖) กระทำการอื่นใดที่จำเป็นหรือต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๘ ให้คณะกรรมการ ที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการ และคณะทำงานที่คณะกรรมการ แต่งตั้งได้รับเบี้ยประชุมและผลประโยชน์ตอบแทน ตามข้อบังคับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ว่าด้วย เบี้ยประชุม ค่าใช้จ่ายและค่าตอบแทนอื่นของประธานกรรมการ กรรมการ ที่ปรึกษา และอนุกรรมการของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน

หมวด ๓

กองทุนสวัสดิการชาวบ้าน

ข้อ ๘ กองทุนสวัสดิการชาวบ้าน มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินการ ดังนี้

(๑) เพื่อพัฒนาและดำเนินการจัดระบบสวัสดิการพื้นฐานให้แก่สมาชิกกองทุนสวัสดิการชาวบ้าน

(๒) ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือของชาวบ้านกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการชาวบ้าน

(๓) ส่งเสริมกระบวนการพัฒนาความมั่นคงในชีวิตและการพึ่งตนเองของชุมชน โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้และการจัดสวัสดิการของชาวบ้าน

ข้อ ๑๐ กองทุนสวัสดิการชาวบ้าน ประกอบด้วยทุนมิติต่าง ๆ ได้แก่ทุนทางจิตใจ ทุนทางปัญญา ทรัพยากร วัฒนธรรม และในส่วนของเงินทุนและทรัพย์สินได้มาจาก

(๑) การสมทบจากสมาชิก

(๒) การสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(๓) การสนับสนุนจากหน่วยงานของหน่วยงานภาครัฐ

(๔) การสนับสนุนจากภาคเอกชน รวมทั้งหน่วยงานต่างประเทศหรือองค์กรระหว่างประเทศ

(๕) รายได้จากการดำเนินกิจการของกองทุนสวัสดิการชาวบ้าน

(๖) ดอกผลของเงินหรือรายได้จากทรัพย์สินของกองทุนสวัสดิการชาวบ้าน

ข้อ ๑๑ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดสวัสดิการชาวบ้าน กองทุนสวัสดิการชาวบ้าน แต่ละกองทุนจะต้องจัดให้มีระเบียบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก การสมทบจากสมาชิก การให้สิทธิประโยชน์ตอบแทน การบริหารจัดการเงินกองทุน และเงื่อนไขอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดโดยการมีส่วนร่วมของสมาชิก และให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น

ข้อ ๑๒ การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชาวบ้าน กองทุนสวัสดิการชาวบ้านจะต้องจัดให้มีระเบียบและระบบการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการที่ดี มีความเป็นประชาธิปไตย ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีการจัดการที่เปิดเผย โปร่งใส มีแผนงาน ระบบการตรวจสอบ มีการรายงานให้สมาชิก คณะอนุกรรมการ และกรรมการโครงการอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

ข้อ ๑๓ ให้แต่ละกองทุนสวัสดิการชาวบ้าน มีคณะกรรมการบริหารคณะหนึ่ง ที่สมาชิกคัดเลือกหรือสรรหามาจากผู้แทนชุมชนและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนคุณสมบัติจำนวนและองค์ประกอบ วิธีการคัดเลือกหรือสรรหา อำนาจหน้าที่ วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นวาระ และวิธีการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนให้เป็นไปตามระเบียบที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด โดยความเห็นชอบของสมาชิก

ข้อ ๑๔ การเข้าเป็นสมาชิกกองทุนสวัสดิการชาวบ้านให้เป็นโดยความสมัครใจ และกองทุนสวัสดิการชาวบ้านควรมีมาตรการที่เอื้ออำนวยให้ทุกคนในชุมชนสามารถเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชาวบ้านได้อย่างเท่าเทียมและเสมอภาค

หมวด ๔

คณะกรรมการประสานสนับสนุนการพัฒนาสวัสดิการชาวบ้าน

ข้อ ๑๕ เพื่อให้การดำเนินการของกองทุนสวัสดิการชาวบ้านในแต่ละจังหวัด มีการเชื่อมโยงให้เกิดการเรียนรู้ในการบริหารจัดการกองทุน คณะกรรมการอาจพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการประสานสนับสนุนการพัฒนาสวัสดิการชาวบ้านในจังหวัดหรือในระดับภาค ที่ประกอบด้วยผู้แทนกองทุนสวัสดิการชาวบ้านในจังหวัดนั้น ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๑๖ คณะกรรมการตามข้อ ๑๕ มีบทบาทหน้าที่ในการเชื่อมโยง สนับสนุนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกองทุนสวัสดิการชาวบ้านในจังหวัด และการสร้างความร่วมมือระหว่างกองทุนสวัสดิการชาวบ้านในจังหวัดกับหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีพัฒนาต่าง ๆ ตลอดจนการพัฒนาข้อมูลสวัสดิการชาวบ้านที่เกี่ยวข้อง

หมวด ๕

การประชุมใหญ่ประจำปีของผู้แทนกองทุนสวัสดิการชาวบ้าน

ข้อ ๑๗ ให้คณะกรรมการจัดให้มีการประชุมใหญ่ผู้แทนกองทุนสวัสดิการชาวบ้านอย่างน้อยปีละครั้ง เพื่อสรุปผลการดำเนินงานของโครงการ คณะกรรมการประสานสนับสนุนการพัฒนาสวัสดิการชาวบ้าน กองทุนสวัสดิการชาวบ้านทั่วประเทศ เพื่อกำหนดนโยบายยุทธศาสตร์ แนวทางการดำเนินงานในช่วงต่อไป และพิจารณาหลักเกณฑ์ หรือระเบียบของโครงการที่สำคัญ ตลอดจนการสรุปบทเรียน องค์ความรู้ ในการพัฒนาและบริหารจัดการโครงการและกองทุนสวัสดิการชาวบ้านต่อไป

หมวด ๖

การรายงาน การตรวจสอบ และการประเมินผล

ข้อ ๑๘ ให้มีการรายงานผลการดำเนินงานโครงการให้คณะกรรมการสถาบันทราบอย่างน้อย
ปีละ ๒ ครั้ง

ข้อ ๑๙ ให้มีระบบการตรวจสอบภายใน และระบบการติดตามผลเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพ
การทำงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ

ข้อ ๒๐ ให้จัดให้มีการประเมินผลการดำเนินงานโครงการ โดยสถาบันวิชาการหรือ
คณะบุคคลที่มีคุณวุฒิเชี่ยวชาญ และเป็นอิสระจากภายนอก

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี

รักษาการประธานกรรมการ

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน